

ΘΕΣΕΙΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΘΡΑΚΗΣ

Κάθε προσπάθεια προσέγγισης της αναπτυξιακή προοπτικής της Θράκης, θα πρέπει προηγουμένως να έχει λάβει υπόψη της τα εξής δεδομένα:

- Το γεγονός ότι τα γεωγραφικά, δημογραφικά, πολιτιστικά και αναπτυξιακά δεδομένα της Θράκης, εκτός από το ότι είναι κοινά, είναι ιδιότυπα και αποκλειστικά και για τους τρεις Νομούς της, προσδιορίζοντας καθοριστικά την μοναδικότητα της ταυτότητα της.
- Την βεβαιότητα ότι οι σημερινές δυνατότητες συσσώρευσης κεφαλαίων και το επίπεδο της τεχνολογίας, επιβάλουν την κατασκευή αναπτυξιακών έργων και ανάπτυξη επιχειρηματικών δραστηριοτήτων που να υπηρετούν και να στοχεύουν σε μεγάλα πληθυσμιακά δεδομένα, όχι μόνο για τον Δημόσιο αλλά και για τον ιδιωτικό Τομέα.
- Την διαπίστωση ότι η περιορισμένη έκταση και πληθυσμός της Θράκης, όχι μόνο δεν επιτρέπουν την πολυτέλεια του κατακερματισμού οικονομικών πόρων και ανθρώπινης προσπάθειας, αλλά αντίθετα δημιουργούν έντονο προβληματισμό για την επάρκειά τους σε παρεμβάσεις μεγάλης κλίμακας.

Οι παραπάνω διαπιστώσεις με μαθηματική ακρίβεια οδηγούν στα ακόλουθα συμπεράσματα για την αναπτυξιακή πορεία που θα πρέπει να σχεδιασθεί και να επιδιωχθεί για την Θράκη:

- Θα πρέπει να αποφευχθούν άσκοπες και προσχηματικές ενδονομαρχιακές συγκρούσεις που τραυματίζουν ανασταλτικά την ανάγκη δημιουργίας ισχυρού διεκδικητικού μετώπου των Φορέων της Περιοχής.
- Ωρίμασαν οι συνθήκες για την κατάρτιση ενός νέου αναπτυξιακού μοντέλου που θα στηρίζεται στην συνεργασία και την συμπληρωματικότητα και όχι στην καχυποψία, την στείρα αντιπαράθεση και τον ανταγωνισμό είτε μεταξύ των Νομών είτε μεταξύ των μεγάλων (κυρίως των μητροπολιτικών) Δήμων της Θράκης.

Οι διαπιστώσεις αυτές καταδεικνύουν την ανάγκη κατάρτισης ενός νέου, κοινού στρατηγικού σχεδιασμού των έργων εκείνων που με το μέγεθος και το εύρος της παρεμβατικότητάς τους, θα αξιοποιήσουν τις πλουτοπαραγωγικές πηγές της περιοχής, θα βελτιώσουν το φυσικό και δομημένο περιβάλλον, θα αυξήσουν το εισόδημα και θα αναβαθμίσουν τις συνθήκες διαβίωσης των κατοίκων της, μεταβάλλοντας κυριολεκτικά την φυσιογνωμία της Θράκης.

Στην σύνταξη και την διεκδίκηση υλοποίησής του σχεδιασμού αυτού, καθοριστικό ρόλο εκτιμάται ότι δύναται να διαδραματίσει η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση, η οποία διαθέτει εμπειρία και θεσμική κατοχύρωση για να αναλάβει πρωτοβουλίες συστράτευσης όλων των πολιτικών– κοινωνικών και παραγωγικών δυνάμεων της Θράκης με στόχο την ορθολογική και αποτελεσματική αντιμετώπιση των τεράστιων αναπτυξιακών προκλήσεων της εποχής.

Βασικοί άξονες στόχευσης με αντίστοιχο περιεχόμενο ενός τέτοιου σχεδιασμού θα πρέπει να αποτελούν:

1. ΧΩΡΟΤΑΞΙΑ

Λήψη μέτρων για την αντιμετώπιση της χωροταξικής και πολεοδομικής ασάφειας και αναρχίας που επικρατεί, από την έλλειψη μελετών και κανονιστικών διατάξεων, προκειμένου να προστατευθεί το φυσικό περιβάλλον,

να διασωθεί και να προβληθεί το πολιτιστικό και ιστορικό κτιριακό απόθεμα, να μειωθούν οικονομικές διαφορές και ταυτόχρονα να αυξηθεί η εισοδηματική δυνατότητα των κατοίκων της περιοχής.

Τα παραπάνω προϋποθέτουν άμεση εκπόνηση μελετών που θα καλύψουν τα τεράστια κενά των υφισταμένων χωροταξικών και πολεοδομικών υποβάθρων της Θράκης και ταυτόχρονη αναθεώρηση - επέκταση των ήδη υφιστάμενων.

Ειδικότερα απαιτούνται:

Αναθεώρηση του εγκεκριμένου Χωροταξικού Σχεδίου της Περιφέρειας Ανατ. Μακεδονίας & Θράκης με γνώμονα την αποκτηθείσα εμπειρία από την εφαρμογή του υφισταμένου και τις επελθούσες εξελίξεις στην ευρύτερη περιοχή. Επέκταση της εκπόνησης του Κτηματολογίου σε όλη την Θράκη.

Κατάρτιση Δασολογίου.

Μελέτη κτηματογράφησης και καθορισμού της γραμμής αιγιαλού και της ζώνης της παραλίας

Κατάρτιση Ολοκληρωμένων Σχεδίων Διαχείρισης των ακτών και όλων των προστατευόμενων περιοχών (υγροβιότοποι και ορεινή Ροδόπη).

Πολεοδόμηση και οριοθέτηση οικισμών, με άμεση προτεραιότητα σε εκείνους που παρουσιάζουν έντονη οικιστική ανάπτυξη (δορυφόροι αστικών κέντρων, παραθεριστικών οικισμών κλ), δημιουργία οικιστικών θυλάκων για θερινή αναψυχή και διακοπές.

Καθορισμός των χρήσεων γης με ιδιαίτερη προτεραιότητα στις παραλιακές περιοχές όπου θα πρέπει άμεσα να αντιμετωπισθεί ο κίνδυνος κερδοσκοπικής επένδυσης ξένων κεφαλαίων.

2. ΥΠΟΔΟΜΕΣ

Ολοκλήρωση των έργων υποδομής χερσαίας – θαλάσσιας και εναέριας μεταφοράς που θα οδηγήσουν στην άρση της απομόνωσής της Θράκης από την υπόλοιπο Χώρα και συγχρόνως θα την καταστήσουν πραγματική πύλη εισόδου στην Βαλκανική ενδοχώρα αλλά και στην Ασία.

Ο συγκεκριμένος στόχος θα επιτευχθεί αφενός με την άμεση αποπεράτωση της κατασκευής των έργων υποδομής, που εντάχθηκαν και υλοποιούνται (κυρίως με κονδύλια των προηγούμενων ΚΠΣ αλλά και με εθνικούς πόρους), αλλά και με την ένταξη έργων στρατηγικής σημασίας στην νέα προγραμματική περίοδο 2007-2013.

Ειδικότερα και ανά κατηγορία τρόπου μεταφοράς:

A. ΟΔΙΚΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ

1. Η άμεση κατασκευή των τριών καθέτων αξόνων: Ξάνθης – Εχίνου Κομοτηνής – Κίρτζαλι και Αλεξανδρούπολης – Ορμένιου
2. Ολοκλήρωση της Εγνατίας Οδού (αποπεράτωση τμήματος διέλευσης Νέστου, βελτίωση τμήματος Σαππών - Μάκρης).
3. Αναβάθμιση της Εγνατίας Οδού στην κατεύθυνση προσαρμογής της στην κάλυψη τοπικών αναγκών και οδικών διασυνδέσεων.
4. Παράκαμψη Ορεσιάδας.
5. Συνδέσεις της Εγνατίας Οδού με λιμάνια (Αλεξανδρούπολης και Πόρτο Λάγος) καθώς επίσης και με όλες τις Βιομηχανικές Περιοχές ή Βιομηχανικά Πάρκα.

B. ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ

1. Κατασκευή Σιδηροδρομικής Εγνατίας (δύο κατευθύνσεων), με κατασκευή νέας σιδηροδρομικής γραμμής του τμήματος Θεσσαλονίκης – π. Στρυμώνας Καβάλας –
Τοξότες, και βελτίωση του υπόλοιπου τμήματος που διασχίζει την Θράκη για μείωση αφενός των αποστάσεων και την επίτευξη άνεσης και μεγαλύτερων ταχυτήτων.
2. Νέα σιδηροδρομική σύνδεση της πόλης και του λιμένα της Αλεξανδρούπολης, καθώς και σιδηροδρομική σύνδεση όλων των Βιομηχανικών Περιοχών.

Γ. ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ

1. Βελτίωση και επέκταση των κτιριακών εγκαταστάσεων και των διαδρόμων του αεροδρομίου ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΣ της Αλεξανδρούπολης και ενίσχυση των αερομεταφορών για απευθείας σύνδεσή της περιοχής με τις γειτονικές χώρες αλλά και άλλες ευρωπαϊκές χώρες και κυρίως της Ανατολικής Ευρώπης και των πρώην σοβιετικών δημοκρατιών.
2. Αεροπορική σύνδεση της Σαμοθράκης (με δρομολόγηση σταθερών γραμμών υδροπλάνων και ελικόπτερων τουλάχιστον κατά την τουριστική περίοδο).

Δ. ΘΑΛΑΣΣΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ

1. Επέκταση – εκσυγχρονισμός Λιμένα Αλεξανδρούπολης.
2. Αναβάθμιση λιμένα Πόρτο Λάγους
3. Τακτική σύνδεση των λιμανιών της περιοχής με αντίστοιχα των νησιών του Βορείου Αιγαίου.
4. Ισχυροποίηση της θαλάσσιας επικοινωνίας Αλεξανδρούπολης – Σαμοθράκης με νηολόγηση νέων σκαφών (με παροχή εφόσον απαιτηθεί ειδικών κινήτρων για την περιοχή σε ιδιώτες επιχειρηματίες ή συνεταιριστικές εταιρείες)
5. Ανάπτυξη και η δημιουργία νέων αλιευτικών καταφυγίων με ταυτόχρονη δημιουργία τουριστικών υποδομών, παράμετρος απαραίτητη για την ανάπτυξη ενός ολοκληρωμένου συστήματος θαλάσσιου τουρισμού.

3. ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Η απουσία για δεκαετίες κρατικού ενδιαφέροντος και παρεμβάσεων για την κατασκευή μεγάλων αναπτυξιακών έργων, διέσωσε τουλάχιστον τον φυσικό περιβάλλον της περιοχής για να αποτελεί σήμερα το συγκριτικό πλεονέκτημά της από άλλες περιοχές της χώρας, με τα μοναδικά οικοσυστήματα που διαθέτει τόσο στις παραλιακές όσο και στις ορεινές δασώδεις περιοχές.

Η άρση των απαγορεύσεων για βασικά έργα υποδομής, που αναμένεται από την υπό έκδοση νέα ΚΥΑ προστασίας των υγροβιότοπων Ξάνθης - Ροδόπης, θα επιτρέψει όχι μόνο την ανάδειξη και προβολή του φυσικού περιβάλλοντος στις περιοχές αυτές αλλά και την προστασία του από φυσικές καταστροφές και αυθαίρετες ανθρώπινες παρεμβάσεις.

Με τον τρόπο αυτό θα δοθεί η δυνατότητα αξιοποίησης του τεράστιου θαλάσσιου μετώπου της Θράκης για ανθρώπινη ψυχαγωγία και αναψυχή, που

όχι μόνο θα αποτελέσει τον πυλώνα του τουριστικού προϊόντος, αλλά συγχρόνως και πλεονέκτημα επιλογής της περιοχής για μόνιμη εγκατάσταση.

Στην κατεύθυνση αυτή επιτάσσεται η γραμμική οδική διασύνδεση ολόκληρης της θρακικής παραλίας, (από Μάκρη έως π. Νέστο), σε άμεση οπτική επαφή με την θάλασσα, και κάθετες διασυνδέσεις με παραλίες πρόσφορες για κολύμβηση καθώς και με άλλους χώρους προσέλκυσης επισκεπτών (παρατηρητήρια ορνιθοπανίδας, αρχαιολογικοί χώροι, κα)

Η κατασκευή του δρόμου Μαρώνειας – Μάκρης θα πρέπει να αποτελέσει προτεραιότητα, προκειμένου να αποκατασταθεί έστω και αποσπασματικά, η παραλιακή σύνδεση των τριών Νομών, αλλά και για να αποδοθεί στους κατοίκους της Θράκης και τους επισκέπτες της, μία τεράστια παραλία που μέχρι σήμερα παραμένει για αυτούς άγνωστη και απροσπέλαστη. Απαραίτητη προϋπόθεση για να ανταποκριθεί ο δρόμος αυτός στους στόχους κατασκευής του, είναι εφόσον αντιμετωπισθούν οι επιφυλάξεις της Αρχαιολογίας, να διαθέτει επαρκή γεωμετρικά χαρακτηριστικά και η χάραξη του να ικανοποιεί τις προαναφερθείσες παραμέτρους.

Επιδίωξη για το τελικό τουριστικό προϊόν της περιοχής θα πρέπει να είναι η ενοποίηση των πόλων έλξης και ο πλουραλισμός στην κάλυψη του τουριστικού ενδιαφέροντος. Ειδικότερα όσον αφορά τον πλουραλισμό, θα πρέπει να αναπτυχθούν εκείνες οι μορφές τουρισμού όπως είναι ο οικολογικός, αρχαιολογικός, συνεδριακός, σπηλαιολογικός και πολιτισμικός τουρισμός που ήδη άρχισαν να συμμετέχουν στο διαθέσιμο τουριστικό απόθεμα της περιοχής. Παράλληλα θα πρέπει να δοθεί ώθηση και στην ανάπτυξη των μορφών εναλλακτικού τουρισμού (εκκλησιαστικός, ιαματικός, κυνηγητικός, εξειδικευμένος για ΑΜΕΑ κα) για τους οποίους ενώ υφίστανται οι αναγκαίες προϋποθέσεις αξιοποίησης τους, δεν έχουν τύχει της απαραίτητης προσοχής και ανάδειξης.

Όσον δε αφορά την ενότητα των πόλων έλξης, το προσφερόμενο τουριστικό προϊόν θα πρέπει γεωγραφικά να εκτείνεται από την οροσειρά της Ροδόπης μέχρι το Θρακικό Πέλαγος (οικολογικός, φυσιολατρικός) και από το Διδυμότειχο μέχρι τα Άβδηρα (αναψυχής, φυσιολατρικός, αρχαιολογικός), με την κατασκευή των απαραίτητων οδικών – τουριστικών διαδρομών.

4. ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ – ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

Ενίσχυση και ανάπτυξη του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης, του οποίου η παρουσία, αποτελεί εδώ και τριάντα χρόνια έναν από τους ισχυρότερους αναπτυξιακούς μοχλούς της περιοχής.

Η περαιτέρω αξιοποίηση και συμβολή του Πανεπιστημίου στην ανάπτυξη της περιοχής, εκτός από την ίδρυση νέων Σχολών (Γεωπονικής, φυσικομαθηματικής κα) και την λειτουργία νέων μεταπτυχιακών Τμημάτων, είναι δυνατό να επιτευχθεί από δύο κατευθύνσεις:

- Από την ενίσχυσή και ισχυροποίηση του από την Ελληνική Πολιτεία με την λήψη ειδικών μέτρων οικονομικών και θεσμικών, που θα συμβάλλουν να μετεξελιχθεί σε Διαβαλκανικό Κέντρο Σπουδών και Έρευνας, με τεράστια πολιτιστικά, οικονομικά και δημογραφικά οφέλη για την Θράκη.

Η προοπτική αυτή θα πρέπει να καταστεί ο εξιλικτικός στόχος και η εκπαιδευτική φιλοδοξία των Αρχών του, δηλαδή η αναβάθμισή του σε Πανεπιστήμιο υψηλών διεθνών προδιαγραφών και αναγνώρισης.

- Από την εξωτερική του Πανεπιστημίου προς την Κοινωνία της Θράκης, που θα επιτευχθεί με τον προσανατολισμό του πεδίου διεξαγωγής και εφαρμογής των ερευνητικών του προγραμμάτων και των διπλωματικών και μεταπτυχιακών εργασιών στην περιοχή της Θράκης. Με τον τρόπο αυτό με κριτήρια καθαρά τεχνοκρατικά και επιστημονικά θα αναδειχθούν δυνατότητες της περιοχής, θα αξιολογηθούν προτεραιότητες και θα δρομολογηθούν λύσεις.

5. ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ

Η καταπολέμηση της αστυφιλίας και η ισχυροποίηση της συνεκτικότητας του κοινωνικού ιστού, αναδεικνύουν την ενίσχυση του αγροτικού εισοδήματος σε πολιτική επιλογή πρώτης και άμεσης προτεραιότητας για την περιοχή.

Η αντιμετώπιση της υποαπασχόλησης στην ύπαιθρο καθώς και η άμβλυνση των εισοδηματικών ανισοτήτων απαιτούν άμεση αναδιάρθρωση των υφισταμένων καλλιεργειών με στροφή σε προϊόντα βιολογικής διατροφής και ενέργειας, αλλά και την κατασκευή σειράς έργων στην ύπαιθρο όπου υπάρχει σημαντική υστέρηση σε σχέση με άλλες περιοχές της χώρας, όπως:

Φράγματα και ταμιευτήρες που βοηθούν στην ορθολογική χρήση του υδάτινου δυναμικού,

Εγγειοβελτιωτικά έργα υποδομής,

Εμπλουτισμό των υπόγειων υδάτων για την αντιμετώπιση της υφαλμύρωσής τους,

Πρώθηση της διαδικασίας των αναδασμών

Αξιοποίηση της γεωθερμίας για την δημιουργία θερμοκηπίων αλλά και ιαματικού τουρισμού.

Έργα για την αξιοποίηση- εκμετάλλευση του Ορυκτού πλούτου.

Κατασκευή εργοστασίων βιοντίζελ και βιοαιθανόλης στις Σάππες και συγχρόνως την μετατροπή σε αντίστοιχα των εργοστασίων ζάχαρης της Ξάνθης και Ορεστιάδας.

6. ΕΝΕΡΓΕΙΑ

Στον τομέα της ενέργειας αποτελεί κοινή διαπίστωση, ότι συντελείται κοσμογονική αλλαγή στην Θράκη με την κατασκευή των διεθνών δικτύων αγωγών μεταφοράς φυσικού αερίου και πετρελαίου, του ελληνοτουρκικού δικτύου μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας, και από την εκτεταμένη εγκατάσταση αιολικών πάρκων και φωτοβολταϊκών συστημάτων.

Η ανάδειξη της Θράκης ως ενεργειακού κόμβου, είναι βέβαιο ότι θωρακίζει την γεωστρατηγική της θέση, αναβαθμίζει τον ρόλο της στην ιεράρχηση των εθνικών προτεραιοτήτων ενισχύοντας τις αναπτυξιακές διεκδικήσεις της, προσελκύει το παγκόσμιο ενδιαφέρον προσδίδοντας διεθνή αναγνωρισιμότητα στην περιοχή.

Παράλληλα είναι αδιαμφισβήτητο ότι η κατασκευή και λειτουργία όλων των μεγάλων ενεργειακών έργων στην Θράκη εγκυμονούν σοβαρούς κινδύνους για το περιβάλλον (φυσικό και ανθρωπογενές), που επιβάλλεται να αντιμετωπισθούν με τα κατάλληλα έργα και μέτρα προστασίας που θα προκύψουν ύστερα από εμπειριστατωμένες περιβαλλοντικές και άλλες

επιστημονικές μελέτες και με την απαραίτητη προϋπόθεση της έγκαιρης εφαρμογής τους.

Η ύπαρξη περιβαλλοντικής επικινδυνότητας επιπρόσθετα επιβάλλει να μην χρησιμοποιηθεί η Θράκη απλά ως χώρος διέλευσης των ενεργειακών δικτύων, αλλά αφενός να εισπράξει στο σύνολο τους τα αντισταθμιστικά οφέλη και αφετέρου να αναβαθμισθούν οι ενεργειακές παροχές στους κατοίκους της.

Στην κατεύθυνση αυτή θα πρέπει να απαιτηθούν:

- Η άμεση επέκταση του αγωγού Φυσικού Αερίου στο Νομό Έβρου έως την Ορεσιτιάδα.
- Η κατασκευή δικτύων Φυσικού Αερίου στις Βιομηχανικές περιοχές Σαππών και Ορεσιτιάδας και για αστική χρήση στις πρωτεύουσες τουλάχιστον της Θράκης.
- Δημιουργία ΕΠΑ ως τοπικό φορέα διαχείρισης του Φυσικού Αερίου με απαραίτητη συμμετοχή της Δημοτικής Αυτοδιοίκησης.
- Τηλεθέρμανση τουλάχιστον στις πρωτεύουσες των τριών Νομών.

Πρόταση του ΤΕΕ-Θράκης, μετά από σχετική μελέτη που εκπόνησε, είναι ότι οι δυνατότητες αξιοποίησης των ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας στην Θράκη είναι τεράστιες γεγονός που επιτρέπει την βαθμιαία αντικατάσταση των συμβατικών μορφών ενέργειας με τελικό στόχο την οικολογική επιχειρηματική λογική και την εφαρμογή «πράσινης» τεχνολογίας στην περιοχή.

Στην κατεύθυνση αυτή επιβάλλονται:

- Για τα Φ/Β ενεργειακά συστήματα, απαραίτητη κρίνεται η επέκταση εγκατάστασης τους στις στέγες των οικοδομών, η οποία θα πρέπει να είναι υποχρεωτική για τα νέα μεγάλα κτίρια κατά το παράδειγμα της Ισπανίας, δεδομένου ότι δεν υπάρχει καμία ενθάρρυνση τοποθέτησης Φ/Β από το σχέδιο κοινής Υπουργικής απόφασης για την χωροθέτηση τους, το οποίο αναφέρεται μόνο για πολύ μεγάλες μονάδες και ηλιακά πάρκα.

Η εγκατάσταση συστημάτων Φ/Β μέσα στις πόλεις δηλαδή οι εφαρμογές στα κτίρια θα πρέπει να αποτελέσει για την Χώρα και την περιοχή ειδικότερα πρωταρχικό στόχο.

Επιπλέον επιτακτική είναι η ανάγκη επιτάχυνσης από την Πολιτεία της ολοκλήρωσης του υφισταμένου νομοθετικού πλαισίου που αφορά τα Φ/Β με την έκδοση των απαιτούμενων κανονιστικών διατάξεων.

- Η κατασκευή μικρών υδροηλεκτρικών έργων. Ειδικότερα η κατασκευή επιπλέον υδροηλεκτρικών σταθμών (στην Θράκη λειτουργούν μόνο δύο, από ένα στον Νέστο και Άρδα), με δυνατότητα αντιστροφής ροής, κρίνεται απαραίτητη λόγω της ικανότητάς τους για άμεση παροχή ισχύος και για την ταυτόχρονη ορθολογική διαχείριση των υδατικών πόρων.
- Η αιολική ενέργεια αποτελεί την περισσότερο αναπτυσσόμενη από όλες τις μορφές ήπιας ενέργειας και αναμένεται η συμβολή της στην συνολική παραγωγή ενέργειας της χώρας συνεχώς να αυξάνεται. Είναι βέβαιο ότι το μεγαλύτερο βάρος της υποχρέωσης της χώρας να καλύψει μέχρι το 2010, το 20.1% των αναγκών της σε ηλεκτρική ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές, θα το επωμισθούν τα αιολικά πάρκα.

Η συνεχής όμως δημιουργία αιολικών πάρκων σε ορεινές περιοχές της Θράκης, που με άκριτο ενθουσιασμό επιζητείται από τους

Δημάρχους κυρίως μικρών καποδιστριακών Δήμων εξαιτίας των μικρών οικονομικών επιδοτήσεων με τις οποίες επιχορηγούνται, προκαλεί έντονο προβληματισμό.

Η δημιουργία των αιολικών πάρκων οφείλει να ισορροπεί με τους στόχους που έχει θέσει η ίδια η Ευρωπαϊκή Ένωση για την αναστροφή της μείωσης της βιοποικιλότητας μέχρι το 2010. Επίσης είναι γνωστό ότι η Θράκη διαθέτει ιδιαίτερα αξιόλογη βιοποικιλότητα την οποία οφείλει να την διατηρήσει σαν στοιχείο της εθνικής και παγκόσμιας φυσικής κληρονομιάς.

Σε κάθε περίπτωση λοιπόν, επιβάλλεται προσεκτικός χωροταξικός σχεδιασμός, με την συμμετοχή επιστημόνων πολλαπλών ειδικοτήτων, για τον προσδιορισμό των θέσεων λήψης της αιολικής ενέργειας.

Υπό το πρίσμα αυτό και το γεγονός ότι ο θαλάσσιος χώρος της Θράκης δεν διαθέτει θεσμοθετημένα θαλάσσια ή υποθαλάσσια πάρκα ούτε μεγάλο πλήθος βεβαιωμένων γραμμών επιβατικής ναυτιλίας θα πρέπει να διερευνηθεί και ενδεχομένως να επικεντρωθεί η μελέτη εγκατάστασης αιολικών μονάδων στο θαλάσσιο χώρο της Θράκης, προκειμένου να αποφευχθεί αφενός η οπτική ρύπανση της αντίστοιχης εγκατάστασης στην ξηρά και αφετέρου οι αρνητικές επιπτώσεις στην ορνιθοπανίδα ειδικότερα όταν οι ανεμογεννήτριες βρίσκονται σε περιοχές τροφοληψίας μεταναστατευτικών πουλιών.

- Στον τομέα της γεωθερμίας η περιοχή της Θράκης έχει εξακριβωμένα γεωθερμικά πεδία μέσης ενθαλπίας (80°C) στις ακόλουθες περιοχές:
 - Στο τρίγωνο των χωριών Ν.Κεσσάνης-Ποταμιάς-Λουτρών Γενισσέας στον Νομό Ξάνθης
 - Στις Θέρμες του Νομού Ξάνθης
 - Στα Λουτρά Αλεξανδρούπολης
 - Στα Θερμά της Σαμοθράκης

Επίσης υπάρχει γεωθερμικό πεδίο χαμηλής ενθαλπίας (22°C) στη βιομηχανική περιοχή (ΒΙ.ΠΕ.) Κομοτηνής

Τα παραπάνω μπορούν να χρησιμοποιηθούν για βιομηχανική, αγροτική (π.χ. θερμοκήπια) και οικιακή χρήση (π.χ. τηλεθέρμανση).

- Ενέργεια από Βιομάζα ή Βιοαέριο

Οι ραγδαίες εξελίξεις που επιβάλλονται από την νέα Κοινή Αγροτική Πολιτική οδηγούν στην αντικατάσταση πολλών παραδοσιακών μορφών καλλιέργειας. Ταυτόχρονα η βιομάζα σύμφωνα με τις οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και Διεθνή Πρωτόκολλα καλείται να αντικαταστήσει σε μεγάλο βαθμό τα ορυκτά καύσιμα και τις αυξανόμενες ενεργειακές ανάγκες κυρίως για λόγους περιορισμού των περιβαλλοντικών προβλημάτων.

Για τους παραπάνω λόγους τα ενεργειακά φυτά (ελαιοκράμβη – σόγια κλ) προβάλλονται σαν προτεινόμενες εναλλακτικές καλλιέργειες.

Επιπρόσθετα στην παραγωγή ενέργειας από βιομάζα ή βιοαέριο στην περιοχή της Θράκης προσφέρονται για αξιοποίηση οι υπάρχουσες βιομηχανίες χαρτοπολτού, οι ΧΥΤΑ και οι βιολογικοί καθαρισμοί.

Η επιλογή μίας στρατηγικής προώθησης της παραγωγής βιομάζας ή βιοαερίου, συμπεριλαμβάνει διάφορες παράπλευρες επιπτώσεις για την Θράκη, μεταξύ των οποίων:

- Δημιουργία εργοστασίων επεξεργασίας βιοαιθανόλης ή βιοντίζελ, με μετασχηματισμό των υφιστάμενων δύο εργοστασίων ζάχαρης (Ξάνθης

και Ορεστιάδας) με άμεση συνέπεια την διασφάλιση της εργασίας χιλιάδων εργαζομένων.

- Την διάσωση κάποιων παραδοσιακών μορφών καλλιέργειας που η απόδοσή τους διαρκώς βρίσκεται σε φθίνουσα πορεία, όπως τα ζαχαρότευλα με τα οποία απασχολούνται 5000 καλλιεργητές με 130.000 ποτιστικά στρέμματα κυρίως σε Θεσσαλία και Ανατολική Μακεδονία και Θράκη και
- Την μείωση της επιβάρυνσης του περιβάλλοντος από την κατανάλωση ενέργειας

7. ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ

Το ενδιαφέρον και η ευαισθησία για την προστασία της αρχιτεκτονικής και πολιτιστικής μας κληρονομιάς μέχρι πρόσφατα περιορίζονταν και εξαντλούνταν στα μνημεία της αρχαίας και της βυζαντινής περιόδου.

Παράλληλα οι οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες που επικράτησαν στην Ελλάδα στις αρχές της δεκαετίας του 50, προκάλεσαν τις μετακινήσεις μεγάλου αριθμού προσφύγων και την μαζική μετακίνηση αγροτικών πληθυσμών στα αστικά κέντρα, με αποτέλεσμα την δημιουργία τεράστιων στεγαστικών αναγκών.

Η Πολιτεία ανταποκρίθηκε στις εξελίξεις αυτές με ένα νέο μοντέλο αστικής ανάπτυξης που στηρίχθηκε στην μέθοδο της αντιπαροχής.

Συνέπεια των αναγκών αυτών και της λογικής που επικράτησε, υπήρξε η μαζική κατεδάφιση κτιρίων των νεότερων χρόνων εξαιρετικού αρχιτεκτονικού ενδιαφέροντος. Αν εξαιρεθεί το μοναδικό παράδειγμα της παλιάς πόλης της Ξάνθης, ελάχιστα παλιά κτίρια αρχιτεκτονικού ή ιστορικού ενδιαφέροντος εξακολουθούν να διατηρούνται στις άλλες μεγάλες πόλεις της Θράκης.

Δεν συνέβη το ίδιο, με τα λιθόκτιστα χωριά της ορεινής Ροδόπης, τα οποία παρέμειναν εκτός των παραπάνω εξελίξεων και τα οποία έχουν πολλά κοινά χαρακτηριστικά με τα ορεινά χωριά της Ηπείρου και της Δυτικής Μακεδονίας, αλλά και του Πηλίου.

Η πλήρης απουσία όμως θεσμικών μέτρων επιφέρει την ταχύτατη αλλοίωση και των οικισμών αυτών, η ανάκαμψη της οποίας όμως εξακολουθεί να είναι και σήμερα δυνατή με εφαρμογή κατάλληλων πολιτικών για να αποτελέσουν άμεσα πόλους εναλλακτικής αγροτουριστικής ανάπτυξης.

Το χρέος και οι ευθύνες για την αντιμετώπιση του προβλήματος ανήκουν κυρίως στην αιρετή τοπική αυτοδιοίκηση που πρέπει να αναλάβει άμεσα σωστικές πρωτοβουλίες για την διατήρηση και ανάδειξη των μνημείων της πολιτιστικής μας κληρονομιάς (καταγραφή των αξιόλογων κτισμάτων και κατασκευών και ανακήρυξη τους σε διατηρητέα, εξαγορά – αναπαλαίωση και επαναχρησιμοποίηση τους για δημόσιες ή δημοτικές υπηρεσίες, θέσπιση κινήτρων για την συντήρησή τους από ιδιώτες, θέσπιση προστατευτικών όρων δόμησης σε οικισμούς που παρουσιάζουν αρχιτεκτονικό ενδιαφέρον κτ).

Με τις ενέργειες αυτές, εκτός από την διάσωση της ιστορικής μας ταυτότητας θα εξασφαλισθούν και οικονομικά ανταλλάγματα για την περιοχή τα οποία θα προκύψουν από την αύξηση της τουριστικής ελξιμότητας.

8. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ & ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ

Η προστασία του περιβάλλοντος, είναι κυρίως η ενότητα των παρεμβάσεων που η θρακική κοινωνία και ιδιαίτερα οι Αρχές της, θα κληθούν στην τρέχουσα περίοδο να αποδείξουν την αξιοπιστία τους και την ικανότητα τους σε διαχείριση μεγάλων αναπτυξιακών έργων και προγραμμάτων.

Συγκεκριμένα οι επιπτώσεις του αγωγού Μπουργκάζ – Αλεξανδρούπολης και η διαχείριση των στερεών αποβλήτων της Θράκης αποτελούν προβλήματα - προκλήσεις που δεν επιδέχονται χρονικές καθυστερήσεις και αναβολές και που η ευθύνη υλοποίησής τους βαρύνει εξολοκλήρου τις εκλεγμένες Αρχές της Τοπικής Αυτοδιοίκησης Α' και Β' βαθμού.

Οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις από την κατασκευή και λειτουργία του πετρελαιαγωγού Μπουργκάζ – Αλεξανδρούπολης επιβάλλουν στις Αρχές της Θράκης, κατάρτιση ολοκληρωμένου σχεδίου και ταυτόχρονα συγκρότηση άρτιου και εξειδικευμένου μηχανισμού παρακολούθησης και παρέμβασης στο έργο από την τοπική Κοινωνία.

Η δέσμευση του Υπουργείου Ανάπτυξης να καταστήσει ομότιμο συνομιλητή την Τοπική Κοινωνία με τις κατασκευαστικές εταιρείες και το Υπουργείο στα θέματα που αφορούν τον αγωγό, επωμίζουν με τεράστιο βάρος ευθύνης την αιρετή αυτοδιοίκηση.

Η καταστροφική για το περιβάλλον ανεξέλεγκτη απόρριψη των αστικών απορριμμάτων σε χωματερές, σε συνδυασμό με τον κίνδυνο να χαθεί η εγκεκριμένη επιδότηση του Έργου από το Ταμείο Συνοχής και της επιβολής στην Τοπική Κοινωνία προστίμων από την Ε.Ε. το οικονομικό κόστος των οποίων θα μετακυλισθεί στους κάτοικους της περιοχής, επιτάσσουν την άμεση υλοποίηση, έστω και με κάποιες ανεκτές τροποποιήσεις, του αναθεωρημένου Σχεδίου Διαχείρισης Στερεών Απορριμμάτων που έχει εκπονηθεί από την Περιφέρεια Αν. Μακεδονίας και Θράκης.

Ο μεγαλύτερος όμως ορατός κίνδυνος για το περιβάλλον της περιοχής και την βιώσιμη ανάπτυξή της εξακολουθεί να παραμένει η δραστηριοποίηση Εταιρειών εξόρυξης χρυσού στους Νομούς Έβρου και Ροδόπης.

Σύσσωμοι οι κάτοικοι της περιοχής, μέσα από τις αποφάσεις και ανακοινώσεις των αιρετών τους συμβουλίων, τις δηλώσεις των εκπροσώπων των κομμάτων και της Δημοτικής – Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, από επιστημονικά συνέδρια, ημερίδες, πορείες, διαδηλώσεις, και συλλαλητήρια, όλων ανεξαιρέτως των πολιτικών, κοινωνικών, επιστημονικών, θρησκευτικών και εργασιακών, χώρων και φορέων, κατηγορηματικά έχουν ταχθεί ενάντια στην παραγωγή χρυσού στην περιοχή, υποστηρίζοντας μία ήπια και οικολογικά συμβατή μορφή ανάπτυξης για την περιοχή.

Οι θέσεις του ΤΕΕ Θράκης για το θέμα της εξόρυξης χρυσού στην Θράκη με τα σημερινά τεχνολογικά δεδομένα, που προέκυψαν από μία μακρά επιστημονική διεργασία μέσω ομάδων εργασίας, ημερίδων, συνεδρίων και επισκέψεων σε χρυσορυχεία άλλων χωρών ειδικών επιστημόνων και μελών της Διοίκησης του Τμήματος, συνοπτικά είναι οι ακόλουθες:

- Η χρήση κυανίου για την απόληψη χρυσού από τα πετρώματα ενέχει επικινδυνότητα για καταστροφικές επιπτώσεις στο περιβάλλον, και μάλιστα σε τεράστιες επιφανειακές εκτάσεις.
Τα απόβλητα της ανοικτής χημικής μεταλλευτικής διεργασίας, που θα ακολουθηθεί θεωρούνται χειρότερα από τα πυρηνικά κατάλοιπα.
Παράλληλες δυσμενείς επιδράσεις στο περιβάλλον που αναμένονται, είναι η υπερκατανάλωση υδάτινων πόρων εις βάρος άλλων παραγωγικών δραστηριοτήτων της περιοχής, η δημιουργία όξινης

απορροής και αέριας ρύπανσης εξαιτίας της θειούχας σύστασης των πετρωμάτων, η ολοκληρωτική καταστροφή της αισθητικής του τοπίου από τις λίμνες τελμάτων που θα αντικαταστήσουν το φυσικό περιβάλλον.

- Τα οφέλη που θα προκύψουν στην Οικονομία τόσο σε τοπικό όσο και σε εθνικό επίπεδο, προβλέπονται από έναν απαρχαιωμένο μεταλλευτικό Κώδικα και είναι ελάχιστα και ανάξια αναφοράς. Περιορίζονται σε ελάχιστες θέσεις εργασίας με υψηλό βαθμό κινδύνου και αυτές με ημερομηνία λήξης.
- Η απόληψη χρυσού με μεθόδους επίπλευσης και δημιουργίας χαλκούχου συμπυκνώματος με την οποία επανήλθε η μία Εταιρεία το 2002, όπως αναπτύχθηκε στην υποβληθείσα Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων και την Έκθεση Συμπληρωματικών Στοιχείων, παρουσιάζει ελλείψεις, ασάφειες και αντιφατικότητες που οδηγεί αβίαστα στο συμπέρασμα **«Ότι Χρυσός σημαίνει κυάνωση»**
- Η ύπαρξη των χρυσοφόρων κοιτασμάτων στην Θράκη & Ανατολική Μακεδονία, είναι γνωστή από την Αρχαιότητα όπως και η εκμετάλλευσή τους με οικολογικές μεθόδους σύμφωνα με την σημερινή ορολογία. Κατά συνέπεια ο χρυσός μπορεί να παραμένει ασφαλής στο υπέδαφος της, μέχρι να αποκτηθεί ικανή τεχνογνωσία εξόρυξης που δεν θα παρουσιάζει περιβαλλοντικούς κινδύνους.
- Εφόσον η αιφόρος και βιώσιμη ανάπτυξη αποτελεί πλέον εθνική επιταγή (Γενικό Χωροταξικό Πλαίσιο) αλλά και ευρωπαϊκή δέσμευση, η εξόρυξή του χρυσού με τις διατεθειμένες τεχνικές μεθόδους θα πρέπει να αποκλεισθεί γιατί αντιστρατεύεται και τις δύο παραπάνω προϋποθέσεις. Την βιωσιμότητα γιατί δεν επιλύει ζωτικά προβλήματα της κοινωνίας (ο διαθέσιμος σήμερα χρυσός επαρκεί για εκατοντάδες χρόνια) ούτε τα προϊόντα της δραστηριότητας αυτής αναπαράγονται. Όσον αφορά την αιφόρο ανάπτυξη όχι μόνο δεν την υπηρετεί αλλά αναντίρρητα την υπονομεύει, καταναλώνοντας τεράστιες ποσότητες φυσικών διαθεσίμων που δεν αναπληρώνονται (όπως δάση και νερό).

Πρόταση του ΤΕΕ-Θράκης για την αντιμετώπιση του ζητήματος είναι η διεκδίκηση νομοθετικής ρύθμισης από την Πολιτεία που θα προβλέπει τον αποκλεισμό όλων των μεταλλευτικών δραστηριοτήτων που χρησιμοποιούν το κυάνιο ως μέσο απόληψης του χρυσού από τα πετρώματα.

9. ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ

Η Δημόσια Διοίκηση είναι βέβαιο πως επωμίζεται το σημαντικότερο βάρος υλοποίησης της αναπτυξιακής προσπάθειας, χωρίς ο μηχανισμός που διαθέτει σήμερα να επαρκεί ποσοτικά και ποιοτικά.

Οι περισσότερες υπηρεσίες και κυρίως οι Τεχνικές, παρουσιάζουν ουσιαστικές ελλείψεις σε στελέχωση, μηχανοργάνωση και εξοπλισμό.

Στο γενικότερο λοιπόν σχεδιασμό αναβάθμισης της Δημόσιας Διοίκησης, κρίνεται απαραίτητο, η Πολιτεία να συμπεριλάβει επαρκή στελέχωση και συνεχή κατάρτιση του στελεχιακού δυναμικού του δημοσίου.

Επίσης στην κατεύθυνση αυτή και εν όψει της νέας προγραμματικής περιόδου στήριξης 2007-2013, απαραίτητη κρίνεται η δημιουργία Διεύθυνσης

Μελετών στην Περιφέρεια Αν. Μακεδονίας & Θράκης, που θα στηρίζει παράλληλα την δυνατότητα της αιρετής αυτοδιοίκησης Α' και Β' βαθμού και κυρίως των μικρών Δήμων και Κοινοτήτων στην απόκτηση ωριμότητας ένταξης και δημοπράτησης έργων.

Το ΤΕΕ Θράκης όπως έμπρακτα έχει αποδείξει στο παρελθόν, στα πλαίσια των νομοθετημένων αρμοδιοτήτων του, ως Τεχνικός Σύμβουλος της Πολιτείας, θα αξιοποιήσει το σύνολο του επιστημονικού και τεχνικού δυναμικού των 1850 μελών που διαθέτει και τα οποία δραστηριοποιούνται στη Θράκη, και σύμφωνα με τις δυνατότητές του θα συμβάλει αποφασιστικά στην οικονομική, κοινωνική, πολιτιστική και αναπτυξιακή προσπάθεια της περιοχής μας, με την ενεργό συμμετοχή του σε κάθε διαδικασία σχεδιασμού, προγραμματισμού και υλοποίησης.